

Generationer på exkursion. Eva Kristiansson har ännu inte lämnat över ansvaret för Uthamra gård till dottern Ann-Katrin Hage. Till höger.: Det är bra att tala generationsskifte med andra i samma situation. Och de är ju många konstaterar Hanna Ekström och Mats Westerlund med mammorna Britt-Marie Westerlund och Ulla-Britt Ekström.

Vill du ta över?

Föreningen Skogen och Spillkråkorna tog upp en känslig familjefråga. Hur lämna över till nästa generation?

TEXT: GUNILLA TÖRNQUIST-HEDSTRÖM

HUR GÖR MAN för att lämna skogs-fastigheten vidare till nästa generation? Det börjar bli en av Skogs- sveriges hetaste frågor. Forskning vid SLU visar att skogsägare som har haft skogen länge blir mindre aktiva. Och många lämnar inte över skogen förrän de dör. Enligt officiell statistik är cirka 70 procent av landets privata skogsägare över 50 år, 30 procent är över 65 år och mer än 11 procent är över 75 år.

Det kraftiga regnet kring Vallentuna norr om Stockholm hindrade inte ett tjugotal skogsägare och blivande skogsägare från att samlas vid Uthamra gård när Föreningen Skogen och föreningen Spillkråkorna arrangerade en heldag om utmaningarna. Kravet för att få delta: ta med din förälder eller ditt barn!

Värd var Eva Kristiansson. Hon äger Uthamra gård som har gått i släkten i flera generationer. Eva tog själv över först när hon var i 40-årsåldern och har ännu inte lämnat över ansvaret till dottern Ann-Katrin Hage eller sonen.

DET KOM FRAM många konkreta förslag på hur man praktiskt och ekonomiskt löser frågan. Men den stora känsliga frågan är ändå: Hur tar man upp diskussionen? Vad säger ett mycket vuxet barn till sin åldriga förälder? Och vad säger föräldern till flera barn för att tidigt bädda för ett rättvist överlämnande?

Katarina Bartels är skattejurist på LRF Konsult. Hon gav ett konkret förslag på hur man kan börja ta i frågan om generationsskifte. Först och främst handlar det om att göra tre kalkyler. Livskalkylen handlar om vad jag själv vill med min skog. Den ekonomiska kalkylen visar hur min ekonomi ser ut. Den omfattar också frågan om någon av arvtagarna kan och vill ta över – och hur flera barn kan lösa ut varandra. Den tredje kalkylen, skatte-kalkylen, benar ut vad som är förmånligast ur skattesynpunkt.

– Ibland kan det vara smart att låta barnen köpa en del av fastigheten för att sen i nästa steg få resterande som gåva, sade Katarina Bartels.

Vi värderar våra skogsfastigheter på olika sätt och på olika plan, menade hon. Det påverkar hur överföringen bör göras. De värden som vi utgår ifrån är avkastningsvärde, marknadsvärde, familjevärde och släktvärde. De olika värdena påverkar samtidigt de frågor vi har att ta ställning till:

– Vad tycker vi i familjen att skogen är värd? Och vad är släktvärdet, det vill säga vad är försäljningsvärdet? Hur kommer man fram till rätt kompensationsbelopp för de barn som inte övertar skogen? Hur kompenserar man på andra sätt?

En fördel vid gåva och arv är att den äldre generationen kan sätta villkor för dem som

tar över. Till exempel att skogen ska vara enskild egendom.

– Men godta inte en massa villkor – det kan ställa till mycket besvär, underströk Katarina Bartels när hon vände sig till den yngre generationen.

Ett villkor hon tyckte var helt okej var att skogen ska vara enskild egendom. Det kan också vara i sin ordning med en klausul att om den som köpt skogen säljer vidare inom fem år så ska övriga barn/syskon kompenseras.

Att göra aktiebolag av skogen med alla barn som delägare går inte. Man får inte lägga in ägandet av marken i bolaget.

En "bakarvsklausul" kan också vara ett praktiskt och enkelt tips. Om den som fått skogen som gåva dör utan bröstarvinge så går skogen tillbaka till den ursprungliga ägaren. Man kan också förorda om särskild förvaltning.

VI KOMMER LÄNGRE och längre från hur man ärvde gårdar förr: Då fanns ofta ett jordbruk tillsammans med skogsbruket. Det blev automatiskt ett skifte till nästa generation när ägaren inte orkade eller ville driva gården längre. Men nu för tiden handlar det allt mer om rena skogsgårdar. Det ställer inte samma krav på att ägaren måste finnas på plats och själv arbeta med skogen. Tvärtom det blir allt enklare att sköta skogen på distans om man har bra hjälp på orten.

Därför förändras ägandet. Mer än en tredjedel av landets skogsfastigheter ägs av utbor. Och nästa generation skogsägare kommer att vara utbor i ännu större utsträckning.

Skogen är ett företagande och i andra branscher är det inte alls lika självklart att barnen tar över. Det rör sig bara om 20 procent av landets familjeföretag där barnen har

kunskap, vilja och andra förutsättningar att ta över. I skogen är det mångdubbelt fler som tar över.

Från Skogsstyrelsen i Vallentuna kom Maria Dahleman på Skogens och Spillkråkans exkursion. Hon betonade särskilt den endags grundkurs i beställarkompetens som ordnas av Skogsstyrelsen och som är en god hjälp för den som ska ta över skogen.

Inez Bolmgren har precis som Eva Kristiansson varit med i Spillkråkan från början. Hon kom till generationsskiftesdagen tillsammans med sin son Peter Bolmgren. Inez var knappt 30 år när hon själv tog över 70 hektar skog i Ångermanland. Hon köpte skogen av sin far och har själv växt upp på fastigheten som ursprungligen kom från hennes morfar.

SONEN PETER HAR ÄNDA sedan han var barn varit i skogen och började till och med som skogsarbetare. Men han har ännu inte tagit över själv. Idag har Peter tre tonårsbarn och dessutom ett ställe i Skåne.

– Så länge man inte äger skogen själv så är man inte lika engagerad, konstaterade han och menade att generationsskiftet inte bör komma för sent.

Men han och mamma Inez pratar mycket tillsammans om hur de vill göra med skogen. Inez säger att hon vill få Peter mer engagerad, och att dagen i Vallentuna har fått dem båda att ta tag i generationsfrågan var ganska klart.

Och det märktes på deltagarna att om man börjar prata generationsskifte med andra i samma situation så är det en mycket bra början. Inte minst behöver utbobbarna träffa andra som är i samma situation.

SKÖTSELBOK – MEDLEMSPRIS

PS lägger tonvikten på hur du ska sköta din skog – planera avverkningen, gödsla, hitta rätt gallringsform, välja rätt trädslag etc.

Boken tar också upp hur du skyddar dig mot skogsskador, lejer bort arbete och får ordning på ekonomin. Check-listor, tabeller och diagram underlättar skogsskötseln.

Medlemspris 395 kr + 6% moms + frakt. (Ordinarie pris 495 kr).

Beställs på www.skogen.se

Skötsel av vilt- och fiskpopulationer

Institutionen för vilt, fisk och miljö vid SLU i Umeå erbjuder flera kurser på grund- och avancerad nivå, samt ett **masterprogram** med inriktning mot **skötsel av vilt- och fiskpopulationer**.

För mer information: www.vfm.slu.se

Sveriges
lantbruksuniversitet

Kontaktpersoner :

Grundutbildning

Roger Pettersson
090-786 8261
Roger.Pettersson@vfm.slu.se

Masterutbildning

Jean-Michel Roberge
090-786 8359
Jean-Michel.Roberge@vfm.slu.se

Älg i trådkonst av Susanne Arnfridsson

Älg i trådkonst
ca 30 cm **Pris: 1700:-**

Back Home

DESIGN & KONSTHANTVERK

Box 10042, 850 10 Sundsvall 070-651 28 60 www.backhome.se

Timmerwebb

Kartstöd via webben för små och medelstora företag inom skogsbranschen

Låt oss på Metria ta hand om drift och support så kan du ägna tid och kraft åt skötseln av skogen.

www.metria.se

